

ZELÓW

i okolice

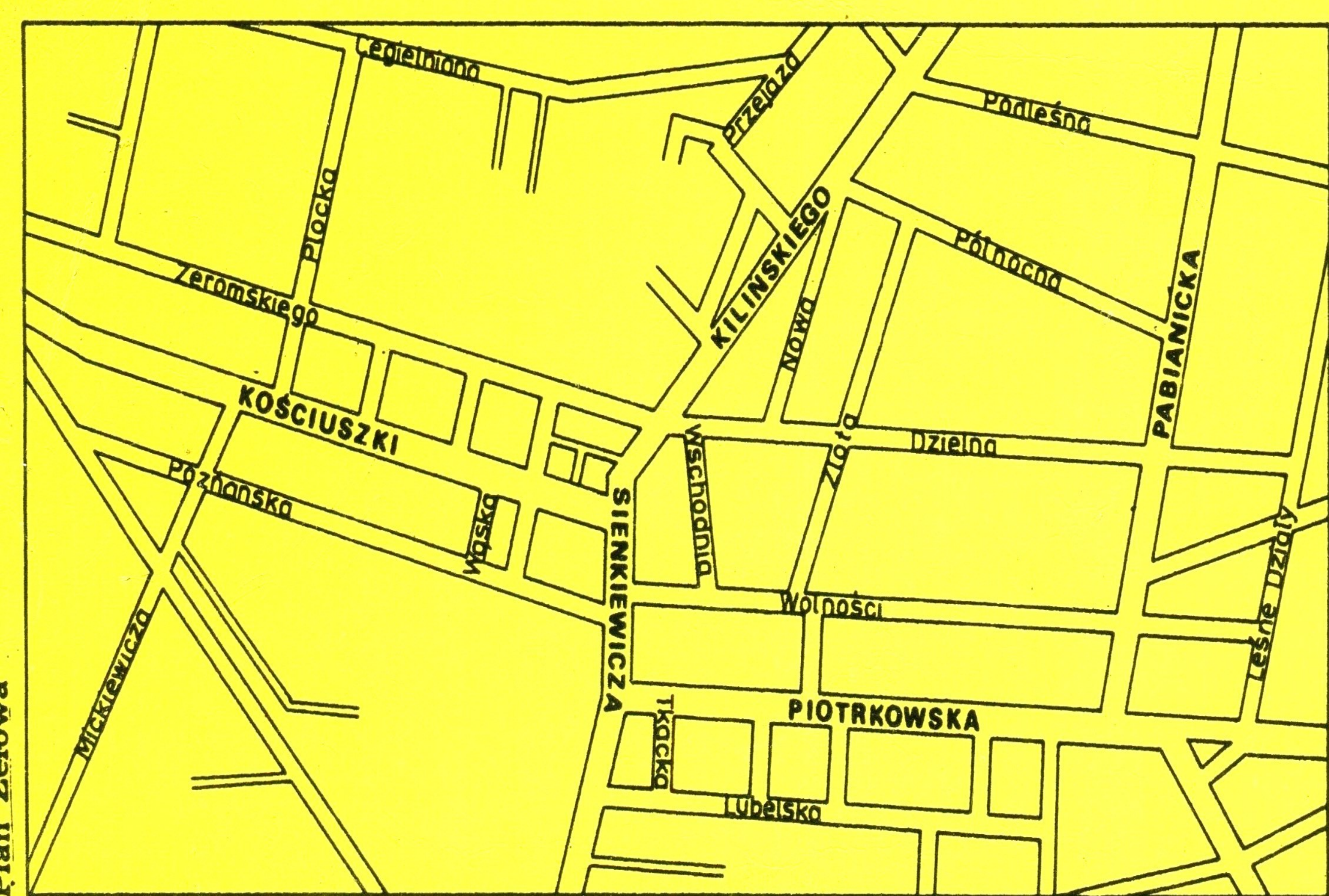
Odsłonięty w dniu 22 lipca 1969 roku, pomnik Tadeusza Kościuszki, obudowany na miejscu przedwojennego monumentu, zniszczonego przez hitlerowców w 1939 roku.

Przedszkole na Osiedlu „Płocka”

Liceum Ogólnokształcące im. Ludwika Waryńskiego

Szkoła Podstawowa w Wygiełzowie, zbudowana z okazji Tysiąclecia Państwa Polskiego.

Plan Zelowa

Noclegi

— hotel ZKS „Włókniarz", ul. Piotrkowska 55/57, tel. 77

Gastronomia

— restauracja „Zacisze", kat. III, ul. Kościuszki 2, tel. 180, 181, 282
— kawiarnia „Liliput", kat. II, ul. Kościuszki 23, tel. 287
— bar—kawiarnia, kat. IV, pl. Dąbrowskiego 1, tel. 35
— rożen, ul. Kościuszki 12
— ciastkarnia, ul. Kilińskiego 18, tel. 58

Placówki kulturalne

— kino „Lotos", ul. Waryńskiego 12, tel. 215
— Zakładowy Dom Kultury ZPB „Fanar", ul. Kościuszki 74, tel. 98
— Miejska Biblioteka Publiczna, pl. Dąbrowskiego 7a, tel. 148
— świetlica Czechów i Słowaków, ul. Sienkiewicza 14
— stadion ZKS „Włókniarz", ul. Piotrkowska 53

Zelów jest miastem przemysłowym. Leży na Wysoczyźnie Łaskiej przy trasie Łask—Bełchatów. Wzmianki historyczne o Zelowie pochodzą już z 1402 roku. W XIX wieku przybywają tu osadnicy czescy ze Śląska i Czech, którzy rozwijają sukiennictwo. Później, rozpoczęto w Zelowie produkcję wyrobów bawełnianych systemem chałupniczym. Znane one były w całym łódzkim okręgu włókienniczym.

W 1945 r. Zelów otrzymał prawa osiedla, a w 1957 prawa miejskie. W wyniku zmian w podziale administracyjnym kraju miasto znalazło się w nowo utworzonym województwie piotrkowskim. Od 1976 r. miasto i gmina Zelów połączone zostały w jedną jednostkę administracyjną.

Obszar miasta i gminy wynosi 163,5 km² a zamieszkuje je 16.919 mieszkańców.

Dynamiczny rozwój przemysłu nastąpił w latach powojennych. Największym zakładem produkcyjnym związanym z rozwojem miasta są Zelowskie Zakłady Przemysłu Bawełnianego „Fanar", zatrudniające obecnie ponad 2,5 tys. pracowników. Wytwarza się tu m.in. znane na rynku krajowym i zagranicznym tkaniny ludowe (narzuty, bieżniki, serwety). Wartość rocznej produkcji wynosi 1 mld 559 tys. zł. W 1977 roku „Fanar" powiększył się o nową tkalnię z krosnami bezczółenkowymi ze Związku Radzieckiego. Zakład ten należy do jednych z najnowocześniejszych tkalń w Europie.

W Zelowie rozwija się również przemysł spożywczy, ceramiczny, spółdzielczość usługowa.

Równolegle z przemysłem wzrasta budownictwo mieszkaniowe, zwiększa się sieć placówek handlowych, zmienia się wygląd miasta. W 1977 r. w związku z jubileuszem XX-lecia Zelowa mieszkańcy w czynie społecznym zrealizowali szereg cennych inicjatyw. Zbudowano muszlę koncertową, strażnicę OSP, stanicę harcerską. Oddano do użytku nowy budynek Urzędu Miasta i Gminy, kawiarnię i Dom Towarowy.

W zelowskim rolnictwie dominuje gospodarka indywidualna. W uprawach przeważa żyto, następnie ziemniaki, pszenica, owies, jęczmień. Rozwinięta jest również hodowla bydła, owiec, drobiu i trzody chlewnej. 23,6% powierzchni zajmują lasy.

Zelów to także miasto tradycji kulturalnych. Działają tu liczne zespoły taneczne i muzyczne. Większość z nich istnieje przy ZZPB „Fanar". Są to Dziecięcy Zespół Pieśni i Tańca, Kapela Podwórkowa, kabaret „Margines" i orkiestra dęta.

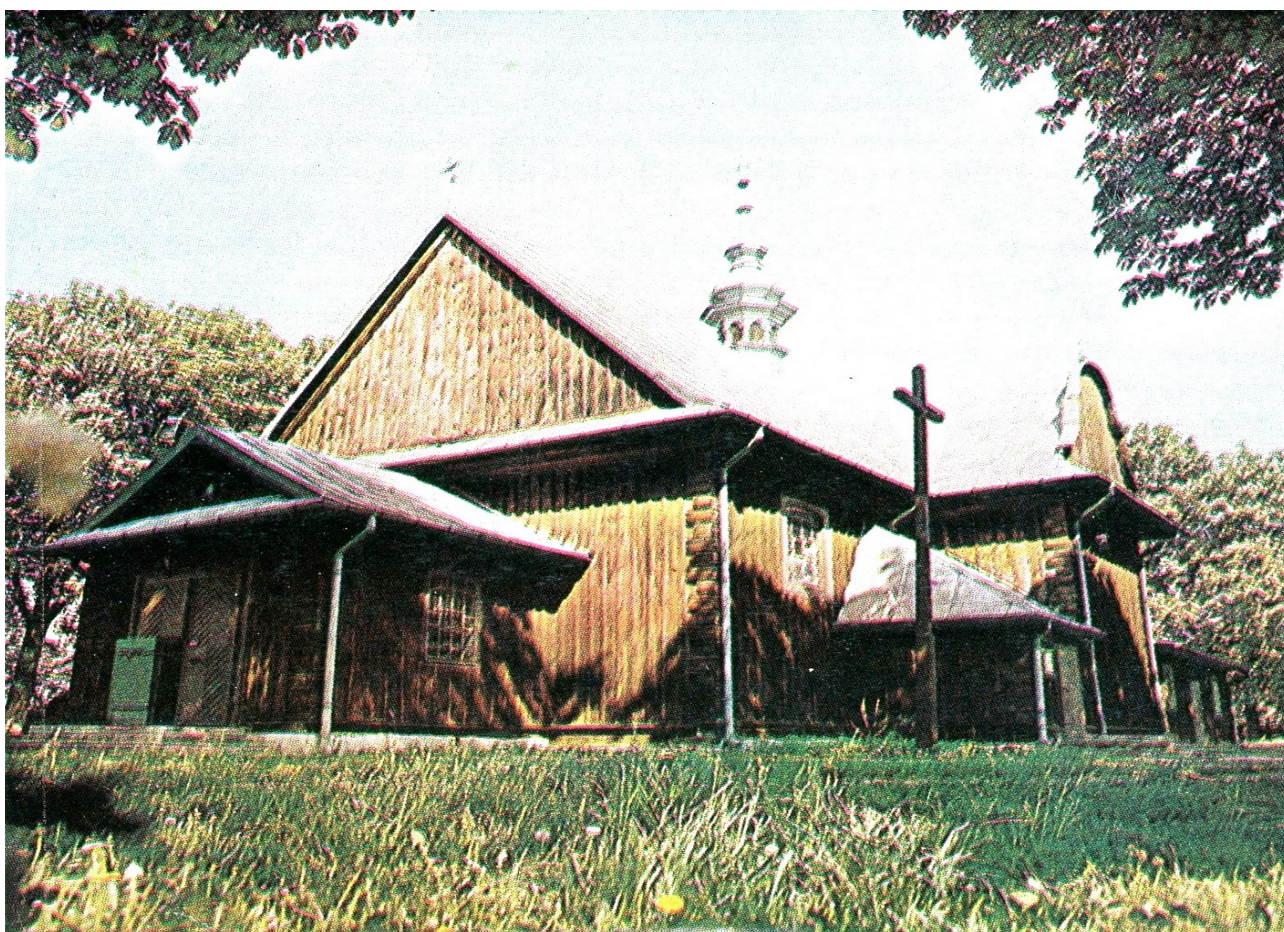
W czasie wolnym od pracy mieszkańcy Zelowa wypoczywają nad rzeką Pilsią na tzw. Patykach, gdzie powstała stanica harcerska a obecnie buduje się ośrodek rekreacyjny oraz zalew. Mogą także uczestniczyć w licznych imprezach na miejskim stadionie „Włókniarz", obok którego powstaje duży kompleks rekreacyjno-sportowy.

Podpisy pod zdjęcia

Kościół Braci Czeskich
Zabytkowy kościół w Łobudzicach
Rynek (obecnie pl. Dąbrowskiego)
Zakłady Przemysłu Bawełnianego „Fanar"
Nowa tkalnia ZPB „Fanar"
Wzorowe, nowoczesne przedszkole w Zelowie
Liceum Ogólnokształcące w Zelowie
Szkoła Tysiąclecia w Wygiełzowie

Kościół ewangelicki w Zelowie, zbudowany w stylu klasycystycznym w 1823 roku

Zabytkowy, drewniany kościół katolicki w Łobudzicach

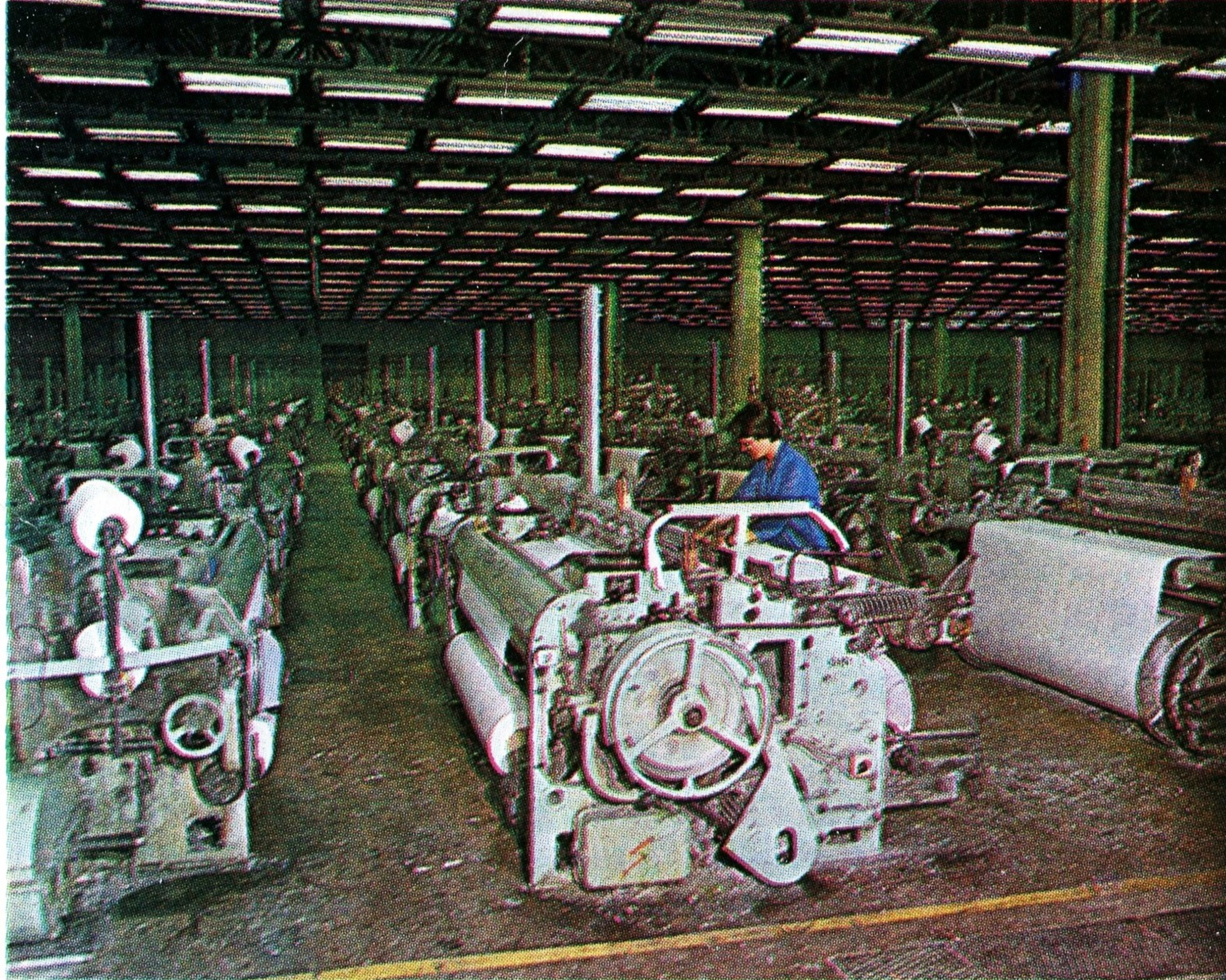
Widok na Plac Dąbrowskiego w piękny, letni dzień.

Interesujące obiekty zabytkowe:

— Rynek (obecnie pl. Dąbrowskiego) zabudowany parterowymi i piętrowymi domkami z początku XIX wieku
— Tablica upamiętniająca przybycie Czechów i Słowaków do Zelowa w 1802 r. (pl. Dąbrowskiego)
— Kościół Braci Czeskich zbudowany w 1823 r., murowany na planie prostokąta z kwadratową wieżą w fasadzie. Elewacja kościoła z fryzem klasycystycznym
— Pomnik Tadeusza Kościuszki wzniesiony w 1926 r. Zniszczony przez Niemców w 1939 r., odbudowany z inicjatywy harcerzy w 1969 r. na 25-lecie PRL (pl. Dąbrowskiego)
— Pomnik Lotników Polskich poległych we wrześniu 1939 r. (Wygiełzów). Dowódca klucza bojowego samolotów „Łoś" — por. Jan Lekszycki w czasie rozpoznawania niemieckiej kolumny pancernej został zaatakowany nad wsią Walewice k. Wygiełzowa przez samoloty „Lunftwaffe". Pilot Jan Lekszycki i kapral Stanisław Wojdat ponieśli śmierć. Opiekę nad pomnikiem sprawuje szczep drużyn harcerskich przy szkole podstawowej w Wygiełzowie.
— Kościół w Łobudzicach koło Zelowa. Zabytek klasy II z drewna modrzewiowego, o konstrukcji zrębowej, na planie krzyża, którego ramiona tworzą dwie kaplice. Wzniesiony w 1795 r.

Nowoczesna tkalnia automatyczna z radzieckimi krosnami STB

Tekst: Zofia Turowska
Zdjęcia: Paweł Marchewka, Zbigniew Nowak
Opracowanie techniczne: Bożenna Nowicka

Okładka str. 1 — Pomnik Tadeusza Kościuszki
Okładka str. 8 — Dom Towarowy, nowe osiedle mieszkaniowe

P.Z.Graf.Łódź.Z.1710/79,A-8/1954,5.150 egz.

DOM TOWAROWY Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" to nowoczesna placówka handlowa w Zelowie, znajdująca się przy ul. Waryńskiego, naprzeciwko Kina „LOTOS".

Osiedle mieszkaniowe przy ul. Szkolnej. Na pierwszym planie, blok nr 6.

Reprint i powiększenie z oryginalnego wydania z roku 1978, wykonano w Drukarni WING w Łodzi, na zamówienie prywatne.

